

Oferta per Gjenerimin e Energjise Elektrike

**Fjala e mbajtur perpara
Komisionit te Ndermarrjeve te Sherbimeve Publike
dhe
Enti Rregullator i Energjise Elektrike i Shqiperise
12 maj 2008**

Paraqitur nga:

Darren Gill

Mbikqyres Analist per Konservimin dhe Energjine

PA Komisioni i Ndermarrjeve Publike

Prezantimi i pergatitur nga:

Doug Biden

President

Shoqata e Gjenerimit te Energjise Elektrike

Burimi fizik gjenerues – Pensilvania, Xhersi, Merilend (PJM)

- **2007 Instalim i Gjenerimit te Kapaciteteve 163498 MW**
- **2007 Ngarkesa e Parashikuar 136,961 MW**
- **2007 Ngarkesa Aktuale 139,428 MW**
- **2006 Rekordi i Mbingarkeses 144,644 MW**

- **Rezerva Margjinale 2007 24,070 MW**
- **Rezerva ne Perqindje 17.3%**

- **Shtim i Kapacitetit Neto per 2007 658 MW**

PJM Burimet e Perziera per 2006– 2007

	2007	2006	2007	
	<u>Kapaciteti</u>	<u>Gjenerimi</u>	<u>Gjenerimi</u>	
Qymyr		41%	57%	55%
Energji Berthamore		19%	34%	34%
Gazi Natyror		29%	6%	8%
Burimet Ujore, Era etj		5%	3%	3%
Nafta		6%	0%	0%

Furnizimi dhe Dergimi i Lendes Djegese – Afat-shkurter

- Keto perqindje shume te perngjashme per Pensilvanine.
- Nuk parashikohen probleme ne transferimin e qymyrit.
- Kapaciteti disponues i energjise se fituar nga era arrin 20% te rejtingut te firmes per te pasqyruar nderprerjet.
- Stacionet berthamore priten te punojne me kapacitet te plote ne kulmin e mbingarkeses.
- Qysh nga data 21 mars inventaret e gazit kane qene 240 Bcf me pak se vitin e kaluar, megjithate jane 2-3% mbi mesataren pese-vjecare prej 1,255 Bcf.
- Pasiguria me e madhe: tejzgjatja e temperaturave te larta dhe uraganeve ne GOM.

Furnizimi dhe Dergimi me Lendes Djegese – Afat-mesem dhe Afat-gjate

- Shqetesime serioze rreth rezervave adekuate te gazit per vitet e ardhshme.
- Ruajtja e mjedisit dikton varesi me te madhe prej gazit si lende djegese per energjine ndersa qarqet politike ne nivel lokal dhe kombetar pengojne zgjerimin masiv te rezervave.
- Puset konvencionale te vendit dhe importi nga Kanadaja kane pesuar renie.
- Crregullimi i balances midis ofertes dhe kerkeses nuk perfunduan me Katrinen dhe Riten.
- Rjeti i quajtur Rocky Express dhe Dominion Cove Point LNG do te mund te ndihmojne, por nevojiten sasi me e madhe lende te pare.
- AES Sparrows Point LNG dhe BP Crown Landing duhet te arrijne te shtojne kapacitetin ditor ne 1.5 and 1.2 miliard metra kubik.
- Te dyja perballohen me qarqe te forta opozitare lokale.
- Dept. i Ceshjeve Domestike tenton te hap pjese te pazbuluara te Periferise Kontinentale, 85% prej te ciles deri me tash eshte e pashkelur.
- Hartuesit e ligjeve duhet te kuptojne lidhjen midis rezervave te pakufizuara te gazit dhe cmimeve te energjise elektrike dhe qendrushmerise.

Ceshtje te Mjedisit

- **Legjislacioni per mjedisin ndikon mbi perzgjedhjen e lendes djegese prej gjeneruesit, O&M dhe koston e kapitalit, si edhe amortizimin ose daljen nga perdorimi te impianteve.**
- **Paketa ligjore per Ajrin e Paster –CAIR- dhe paketa ligjore per merkurin (federale dhe shteterore), paraqesin sfida dhe pasiguri per stacionet ekzistuese.**
- **Vetem perafersisht kostoja e kapitalit te –CAIR- mberrin \$50-\$80 miliard, me kosto vjetore totale rreth \$15 miliard.**
- **EPA parasheh se 5,000 MW do dale nga qarkullimi per shkak te paketes ligjore te –CAIR- dhe paketes ligjore federale per merkurin. Vleresimet e konsulenteve jane me teper se dyfishi i kesaj shume.**
- **Pa u kuptuar ende mire ndikimi prej koston dhe daljes nga qarkullimi te –CAIR- dhe paketes ligjore per merkurin, Kongresi pritet te miratoje ligjin per kufirin limit dhe uljen e clirimit te nivelit te gazrave te karbonit ne atmosfere nga stacionet e energjise.**
- **Mungesa e teknologjise per thithjen e gazrave dhe pasiguria per parametrat e nderrimeve te klimes te aprovuara me ligj ka ngadalesuar investimet ne gjenerimin e qymyrit.**

Pasiguria Rregullatore

- Kapaciteti gjenerues u rrit me shume se 9,000 MW ne Pensilvani qyshkur filloi 'rindertimi' i energjise elektrike.
- Koheve te fundit investimet ne kapacitete jane zvarritur per shkak te pasigurise rregullative dhe ngaqe kostoja e lendeve te reja i tejkalon te ardhurat e tregut.
- Per shembull, kostoja e ndertimit te nje stacioni te ri te energjise eshte ngritur 130% qysh nga viti 2000. Kjo do te thote qe nje projekt \$1 miliard ne 2000 do te kushtojte \$2.3 miliard sot.
- Analiza e te ardhurave neto te PJM: CT te reja, cikli i kombinuar per perftimin e energjise nga qymyri mbulon vetem 43%, 61% dhe 71%, perkatesisht, te kosos vjetore mesatare per 9 vitet e fundit, cka vlen per te kuptuar nevojen per permiresime te tregut me qellim qe te lehtesoje hyrjen e lendeve te reja.
- Investuesit duhet te jene te pergatitur se cmimet me shumice do rriten me kalimin e kohes aq sa te mbulojne jo vetem koston e operimit, por edhe kapitalin e investuar per ndertimin e stacioneve te reja te energjise perpara se ato ne fakt te ndertohen.

Pasiguria Rregullatore (Vijon)

- Investimet ne kapacitet e reja u shteruan ne fillim dhe ne mes te viteve 1990, ndersa ne debatonim per nevojen ose jo te ‘di-rregullimit’ te sektorit te gjenerimit.
- Sot, investuesit jane perseri te lodhur prej tufes se nismave ligjore te cdo shteti per “ri-rregullim”, sipas modelit te tregut me shumice, shtyrjen e cmimeve-tavan per energjine elektrike, mandatimin e kontratave afat-gjata per disa gjeneratore dhe “disasosacioni” nga tregu me shumice.
- EIA parasheh se do nevojitet te investojme mbi \$400 miliard per gjenerim te ri deri me 2030.
- Investuesit duhet te sigurohen se ligjet e tregut nuk do te tjetersohen materialisht nga legjislacioni ose rregullativat ligjore nese arrijme te terheqim investimet dhe aftesite krijuese ne shkallen qe nevojitet per te pasur siguri ne sektorin e energjitikes dhe per te perballuar sfidat e mjedisit.

Perfundimi

- **Thirrjet per “ri-rregullim” dhe tjetersim te modelit te tregut me shumice mund te sjellin ‘ngrirje’ te investimeve ne te ardhmen ne sektorin e gjemerimit – vecanerisht ne stacionet me strukture te gjere dhe ngarkese.**
- **Hartuesit e ligjeve duhet ta riafirmojne perkushtimin e tyre per konkurrence ne gjenerimin e energjise elektrike si politike e sanksionuar e krejt federates dhe e vendit.**
- **Ne nje veshtrim afat-gjate, gjenerimi i njesive dhe stacioneve duhet te kete mundesi te qendrueshme dhe adekuate per te nxjerre te ardhura te mjaftueshme ne treg me qellim qe ato te mbulojne koston e ekzistences se vet te dobishme.**
- **Riafirmimi i ketyre parimeve do te ndihmoje ne nxitjen e investimeve me te medha qe do te jene te nevojshme per te garantuar gjenerimin adekuat ne te ardhmen.**